

Pápai Református Teológiai Akadémia

Látogató Bizottsági jelentés

2021/1/VI/1. számú határozat melléklete

TARTALOMJEGYZÉK

I. Akkreditációs javaslat	3
II. Akkreditációs javaslat főbb bizonyítékai.....	4
III. A felsőoktatási intézmény általános helyzetképe	5
IV. Minőségértékelés	5
IV.1. PDCA elv érvényesülése	6
IV.2. Egyes módszerek alkalmazásának kiterjedtsége.....	6
IV. 3. Jó gyakorlatok elterjesztése	7
IV.4. Adatokra alapozott fejlesztések	7
IV.5. Az ESG kritériumok szerint értékelés	7
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	7
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása/folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelés	10
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés.....	11
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése	13
ESG 1.5 Oktatók.....	13
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	14
ESG 1.7 Információkezelés	16
ESG 1.8 Nyilvános információk	17
ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás.....	18
V. Az intézmény / képzési terület szakmai tudományos tevékenysége	19

I. Akkreditációs javaslat

<p>Pápai Református Teológiai Akadémia</p>	<p>2021/1/VI/1 számú MAB határozat</p> <p>Az intézmény akkreditációja</p> <p>- az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén, azzal, hogy az intézmény a kért javaslatokról szóló írásbeli tájékoztatást 2022. június 30-ig megküldi -</p> <p>2026. január 29-ig hatályos.</p>
---	---

Az intézményi önértékelés és a helyszíni látogatás alapján megállapítható, hogy a Pápai Református Teológiai Akadémia (PRTA) az ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area) sztenderdek alapján, egységes, az egész intézményre kiterjedő minőségbiztosítási rendszert működtet.

Az intézmény minőségbiztosítási- és fejlesztési folyamatai tervezettek, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárásai esetiek. A vezetési folyamatok és a minőségbiztosítási folyamatok között erős a kapcsolat, az oktatás menedzsmentje megfelelő, a kutatás menedzsmentje megfelelő, iránya illeszkedik az intézményi stratégiához.

A támogató folyamatok – pénzügyi, gazdálkodási, informatikai, létesítmény gazdálkodás – és az infrastruktúra megfelelő háttérrel biztosítanak az oktatási, kutatási tevékenységhez.

Ennek alapján az intézmény 2026. január 29-ig terjedő 5 évre akkreditálható, azzal, hogy az intézmény a kért javaslatokról szóló írásbeli tájékoztatást 2022. június 30-ig megküldi.

Indokolás:

A Pápai Református Teológiai Akadémia az ESG 2015 standardoknak és irányelveknek teljesen megfelelő minőségbiztosítási rendszert működtet, a minőségbiztosítás rendszerezett támogató tevékenység. A belső minőségbiztosítási rendszer képes az intézmény oktatási és kutatási tevékenységének minőségét az akkreditáció hatálya alatt nyomon követni, értékelni, és ezzel azok minőségéhez hozzájárulni.

II. Akkreditációs javaslat főbb bizonyítékai

A Pápai Református Teológiai Akadémia nagy történelmi hagyományokkal rendelkező Református intézmény, amelyben akadémiai szintű oktatás és kutatás folyik. Az Akadémia célja lelkipásztorok és katechéták felkészítése a gyülekezeti szolgálatra elsősorban a fenntartó Dunántúli Református Egyházkerület számára.

Az intézmény kis méretéből adódóan az elmúlt öt évben két oktató szerzett doktori fokozatot és két oktató szerezte meg habilitációját. Az Akadémiának a Kárpát-medence református felsőoktatási intézményeivel alakult ki tudományos kapcsolata. Az intézmény kis méretéből adódóan a minőségbiztosításra és a problémák kezelésére használt informális eszközök hatékonyak, azonban a folyamatos felmérés dokumentumai az intézmény honlapján nem érhetők el, a látogatás során és a látogatást követően bekért dokumentumok sem tartalmaztak a folyamatos mérésekre vonatkozó információkat.

Az oktatók tudományos teljesítményével szembeni elvárásokat az egyházkerület fenntartó képviselője, a püspök is ellenőrzi, aki kutatói státuszban az intézmény munkájában is részt vesz. Hallgatói felméréseket félévente végez az intézmény. Az intézmény működését az egyházkerület évente vizsgálja felül, intézményen belüli szervezeti felülvizsgálatra háromévente kerül sor.

Az intézményben gyakorlatorientált képzés folyik, amely elsősorban a Dunántúli Református Egyházkerület igényeit szolgálja ki. Az Akadémia legfontosabb célja a hallgatói létszám (60-70 fő) csökkenésének megakadályozása, azonban az erre tett intézkedések pontos eredményei nincsenek dokumentálva. Az intézmény képzési rendszerének felülvizsgálatát ad hoc bizottság végezte el, 2018-tól az intézmény Szántusa által jóváhagyott új mintatantervet vezettek be, melynek elkészítésébe az egyházkerület esperesait is bevonták. A képzések felülvizsgálatát az ETN adatai felhasználásával végezte el az intézmény, elsősorban a hallgatói elégedettségre és a tehetséggondozás eredményeire fókuszálva, de a fenntartói igényeket is figyelembe véve.

A kis létszámú és leterhelt oktató gárda a jelenlegi képzések humán erőforrás igényét is csak részlegesen tudja kielégíteni. A 2019. évi júniusi intézményi adatok alapján a tíz teljes állású minősített oktató közül hét oktató óraterhelése legalább heti 16 óra volt, három esetben a heti óraterhelés meghaladta a 23 órát. Az interjúk során is említett képzésfejlesztésekhez a jelenlegi oktatói állomány már nem elegendő. A magas óraszámok miatt az SZMSZ-ben is megfogalmazott nem oktatási feladatok ellátása komoly kihívások elé állítja mind az intézményt, mind pedig annak fenntartóját.

Az ITF tartalmazza az intézmény stratégiai irányait és akcióterveit, azonban az intézményi stratégia csak részben került lebontásra. Az IFT megvalósulásáról – az IFT-ben található éves lebontásnak megfelelően – évente rektori jelentés készül, a terv megvalósulását tehát folyamatosan követi az intézmény. Problémás azonban, hogy a jövőkép és a stratégiai irányok, illetve az éves működési tervek összhangja csak részleges; a célok meghatározása, mérhetősége, a célértékek megadása nem egyenszilárdságú. A stratégiai tervezés az Intézményfejlesztési Terven keresztül valósul meg. Az IFT tartalmazza az Akadémia stratégiai céljait és akcióterveit, valamint azok éves bontásait a képzés és a tudomány népszerűsítő programok vonatkozásában. A stratégiai célok és az éves működési tervek nagymértékű, de nem teljes összhangot mutatnak.

III. A felsőoktatási intézmény általános helyzetképe

A Pápai Református Teológiai Akadémia fenntartója a Dunántúli Református Egyházkerület. Az egyházkerület céljainak leképezése jelenik meg az Akadémia küldetésnyilatkozatában és a küldetésnyilatkozatból levezethető célokban. Elsődleges cél a fenntartó egyházkerület missziói és gyülekezetépítési stratégiájába illeszkedő módon képezni és továbbképezni református lelkészeket, és hittantanárokat. Az oktatási feladatok mellett hosszú távú cél az, hogy a PRTA a Dunántúli Református Egyházkerület területén levő gyülekezetek legmagasabb szintű szellemi központjaként kíván működni.

Az Akadémia képzési portfóliója egyértelműen ehhez a célkitűzéshez igazodik. A képzési palettán egyszerre jelenik meg az osztatlan lelkészképzés, illetve a lelkészek munkáját és a gyülekezeteket támogató Katechéta – lelkipásztori munkatárs alapképzési szak. Mindezeket a képzéseket egyre több szakirányú továbbképzés egészíti ki.

Az intézmény szervezeti felépítése letisztult, összhangban áll a képzési szerkezettel. Az oktatómunka három intézet keretein belül zajlik. A kutatómunkát a Kálvin Kutatóintézet szervezi és végzi. Az organogram alapján az intézetek a Minőségbiztosítási koordinátor alá rendelve. Az organogram nem tartalmazza, ám az önértékelés alapján az intézmény falain belül működik a fenntartóval közösen létrehozott Katechetikai Intézet is.

Az egyházi fenntartású, állami finanszírozású intézmény gazdálkodása 2014-től kezdve kiegyensúlyozott, köszönhetően a megnövekedett állami bevételeknek. Az állami támogatás aránya 2014-2018 között valamennyi évben meghaladta a 80%-ot. (2018-ban a 90%-ot.) Az intézmény saját bevétel termelő potenciálja csekély.

A működés tárgyi és pénzügyi feltételei biztosítottak a jelenlegi jogszabályi és támogatási környezetben. Személyi oldalról azonban a működés zavartalansága és a hosszú távú célok elérése kockázatokkal terhelt. A 2019. évi júniusi intézményi adatok alapján a tíz teljes állású minősített oktató közül hét oktató óraterhelése legalább heti 16 óra volt, három esetben a heti óraterhelés meghaladta a 23 órát. Ugyanakkor a négy teljes állású nem minősített oktató közül mindössze egy esetben haladja meg a heti óraszám a tízet. A kis létszámú és leterhelt oktató gárda a jelenlegi képzések humán erőforrás igényét is csak részben tudja kielégíteni. Az interjúk során is említett képzésfejlesztésekhez a jelenlegi oktatói állomány már nem elegendő. A magas óraszámok miatt az SZMSZ-ben is megfogalmazott nem oktatási feladatok ellátása komoly kihívások elé állítja mind az intézményt, mind pedig annak fenntartóját.

A létszám és a túlterhelés mellett problémát jelent a folyamatosan csökkenő hallgatói létszám. Ez egyaránt érinti az Akadémiát és az egyházkerületet is. A probléma megoldására szükséges érdemi megoldási javaslatok kidolgozása. Ezt megfontolandó összekapcsolni az új Intézményfejlesztési Terv (ITF) kidolgozásával. Az Akadémia honlapján elérhető 2016-2020 közötti időszakra vonatkozó IFT a meglévő szakok népszerűségének növelésével nem foglalkozik. Célként új képzési formákra alapozott létszámnövelést fogalmaztak meg, a hozzá kapcsolódó akciók és évenként követhető célértékek megadása nélkül.

Az ITF tartalmazza az intézmény stratégiai irányait és akcióterveit. A stratégia részben lebontásra került. Az IFT megvalósulásáról – az IFT-ben található éves lebontásnak megfelelően – évente rektori jelentés készül. A terv megvalósulását tehát folyamatosan követi az intézmény. Problémás azonban, hogy a jövőkép és a stratégiai irányok, illetve az éves működési tervek összhangja csak részleges; valamint az, hogy a célok meghatározása, mérhetősége, a célértékek megadása nem egyenszilárdságú. Az új IFT kidolgozása során célszerű a fent jelzett problémák kezelése is.

A harmadik misszió tartalmának bemutatása sem az Akadémia honlapján, sem az önértékelésben, sem a látogatás során nem kapott hangsúlyos szerepet.

A korábbi MAB ajánlások többsége beépült a fejlesztési intézkedésekbe, a napi működés rendjébe, például: a szabályzatok aktualizálása, a minőségbiztosítási dokumentáció áttekinthetősége, a DPR működtetése, tantervi felülvizsgálat, mentorprogram bevezetése. Továbbra is javasolt a teljes munkaidős oktatói létszám enyhe növelése, a pályázati lehetőségek intenzívebb kihasználása.

IV. Minőségértékelés

IV.1. PDCA elv érvényesülése

A stratégiai tervezés az Intézményfejlesztési Terven keresztül valósul meg. Az IFT tartalmazza az Akadémia stratégiai céljait és akcióterveit, valamint azok éves bontásait a képzés és a tudománynépszerűsítő programok vonatkozásában. A stratégiai célok és az éves működési tervek nagymértékű, de nem teljes összhangot mutatnak. Az éves tervek a stratégiai célok csak egy részét fedik le. Néhány stratégiai cél tehát nem kerül lebontásra. A célok egy részéhez mutatószám és célérték is rendelhető.

Az IFT-ben szereplő éves működési tervek megvalósulását az intézmény a 2016/17-es és a 2017/2018-as tanévben folyamatosan nyomon követte. A megvalósulásról tanévente rektori jelentés készült. A 2018-2019. tanévről készült rektori jelentés szakít a korábbi évek logikájával. A jelentés már nem az IFT-ben a 2018-2019. tanévhez rendelt tételek megvalósulását mutatja be.

A fentiekből következően a terv és tény adatok összevetésére nincs, vagy csak korlátozott módon van lehetőség. Nincs, mert a tudománynépszerűsítő programokkal kapcsolatos stratégiai irányok éves lebontása és azok nyomon követése nem történik meg. Korlátozott, mert a célelérés megvalósulásának nyomon követése nem következetes.

A következő időszakra vonatkozó stratégiai terv készítése során javasolt konkrét célok meghatározása, a célok lebontása, a célok mérésére alkalmas számszerűsíthető indikátorok és azok célértékeinek meghatározása, az indikátorok rendszeres számszerűsítése és értékelése. A hatályos IFT nem tér ki a meglévő képzések hallgatói létszámának növelésére, illetve az oktatói óraterhelés csökkentése érdekében megvalósítandó akciókra. Mivel mindkét pont a fejlődés gátja, ezért megfontolandó ezekre is kitérni a következő IFT-ben.

IV.2. Egyes módszerek alkalmazásának kiterjedtsége

A PRTA minőségbiztosítási szabályzata alapján az Akadémia Szenátusa megfelel a Minőségbiztosítási Bizottságnak, a minőségbiztosítási rendszert a Rektor irányítja. Ebből adódóan az eljárásokat, módszereket kigondoló, elfogadó, (részben) alkalmazó, illetve a visszacsatolások alapján azokat korrigáló emberek köre azonos.

A módszerek kiterjedtségét és egységes alkalmazását támogatja az éves minőségbiztosítási értékelő jelentés is. A jelentés tartalmát a szenátus mellett az egyes intézetek is ismerik, és kiértékelik. Az értékelést és összehasonlítást nehezítő, de nem ellehetetlenítő körülmény az,

hogy a jelentés oktatási, kutatási tevékenységre vonatkozó része az egyes oktatók vonatkozásában, szerkezetében eltérő.

A hallgatói elégedettség mérése intézményi szinten egységes, ugyanakkor a kis hallgatói létszám miatt a mérés eredménye korlátozottan hasznosítható. Ezzel a problémával mind az oktatók, mind pedig a hallgatók tisztában vannak. Ebből következően a hallgatói vélemények megismerése érdekében informális, oktatónként eltérő megoldások is kialakultak. Az egyes panelekkel folytatott interjúk alapján ezek a kezdeményezések jól kiegészítik a szervezeti szinten alkalmazott formális eljárást.

IV. 3. Jó gyakorlatok elterjesztése

Az intézmény kis oktatói és hallgatói létszámából adódóan a jó gyakorlatok feltárása, megismertetése informális módon egyértelműen beazonosítható. Az informális megoldások mellett a jó gyakorlatok formális feltárását, megvitatását jól szolgálja az éves minőségbiztosítási értékelő jelentés. A jelentés három fő része:

- a szakra, intézetre, oktatóra bontott beszámoló az oktatási és kutatási tevékenységről,
- a szakok és szakirányok minőségértékelésének összegzése, illetve
- az intézkedési terv a hibák kiküszöbölésére, a minőség javítása, tökéletesítése érdekében.

Mivel a jelentés tartalmát a szenátus mellett az egyes intézetek is ismerik, és kiértékelik, ennél fogva maga a jó gyakorlatok elterjesztésének ezen megoldása önmagában is jó gyakorlatnak tekinthető.

IV.4. Adatokra alapozott fejlesztések

Az Akadémia folyamatosan méri a minőségbiztosítási szabályzatban meghatározott tényezők többségét, beazonosíthatók a mérési eredményekre alapozott döntések. Ez operatív szinten elsősorban az éves minőségbiztosítási értékelő jelentésben jelenik meg: problémák beazonosítása, megoldási alternatívák megvitatása, a beavatkozások hatásainak és tapasztalatainak kiértékelése.

Stratégiai szinten az adatokra alapozott fejlesztések logikai keretét az Intézményfejlesztési Terv adja meg. A hitéleti és társadalmi szolgálat folyamatos – elsősorban társadalmi, szociális, és részben gazdasági, jogi – környezetelemzést igényel. A környezetelemzéseket az intézmény a hatályos IFT-n belül készítette el. Az elemzések aktualizált változatai a látogatás során nem voltak elérhetőek.

IV.5. Az ESG kritériumok szerint értékelés

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

1. Tények

Az Akadémia Szervezeti és működési szabályzatának 10. fejezete A Pápai Református Teológiai Akadémia minőségbiztosítási rendszere, irányelvek és szabályzat. A szabályzatot az intézmény folyamatosan aktualizálja. Az érdemben átdolgozott 10. fejezet 2019. november 12-e óta hatályos. Ekkor a szabályzat kibővült a folyamatosan mérni és értékelni kívánt területekkel, rendszeresen elkészítendő jelentésekkel. (A szabályzat 39.§ – 50.§-ai.) Ezek az alábbiak:

- szervezeti önértékelés,
- éves minőségbiztosítási értékelő jelentés,
- az oktatói tevékenység hallgatói véleményezése,
- a tehetséggondozó munkában való részvétel mérése és értékelése,
- a szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítményekről készült összegző jelentés,
- a záróvizsgán, illetve az egységes Zsinati Lelkészképesítő Vizsgán nyújtott hallgatói teljesítményekről készült értékelés,
- a jelentkezési és felvételi adatok kiértékelése,
- az ETN rendszerből készült lekérdezések adatai alapján készült összegző értékelés,
- a C-SWOT analízisek összesítő jelentése,
- a végzett hallgatókat foglalkoztató munkáltatók elégedettségének mérése,
- a DPR vizsgálat alapján készült értékelés. (A DPR működtetését az SZMSZ 10. fejezete mellett az A Pápai Református Teológiai Akadémia Szabályzata a Diplomás Pályakövető Rendszer működtetéséről elnevezésű dokumentum is szabályozza.)

A szabályzat a rendszeresen vizsgálandó területek, valamint azok értékelésével, mérésével kapcsolatban megfogalmazott elvárások mellett jellemzően kitér a minőségbiztosítási rendszer működésében részt vevők körére és azok feladataira. A szabályzat alapján a minőségbiztosítási rendszer működésében részt vevők köre az alábbi:

- Rektor,
- Szenátus, mint Minőségbiztosítási Bizottság,
- minőségbiztosítási koordinátor,
- szak-, szakirány- és szakterületfelelősök,
- tantárgyfelelősök.

A vizsgálandó területek egy részét az intézmény a szabályzatban foglaltak szerint méri és értékeli, egy részét az éves minőségbiztosítási értékelő jelentés részeként mutatja be, egy részét pedig nem méri és nem értékeli a szabályzatban foglalt módon. A felmérésekhez kapcsolódó kérdőívek, beszámolók az intézmény vezetése előtt ismertek, általuk elérhetők. Az elkészült értékelések az Akadémia honlapján elérhetők. (A DPR kivételével: <http://www.pрта.hu/web/minosegbiztositas/>. A DPR az alábbi linken érhető el: <http://www.pрта.hu/web/kepzesek-es-tovabbkepzesek/>).

2. Értékelés

Az Akadémia a legutóbbi intézményakkreditáció óta minőségbiztosítási rendszerét több lépésben fejlesztette. A 2019 novemberétől hatályos szabályozási rendszer konkrét folyamatokat szabályoz a napi gyakorlathoz igazodó módon. A jelenleg is hatályos szabályozás jól illeszkedik a szervezet méretéhez és tevékenységéhez. Támogatja a napi rutin folyamatok nyomon követését, értékelését.

A folyamatosan mérni és értékelnit kívánt területek többsége esetében a szabályzat felelősöket és határidőket is tartalmaz. A feladatok ellátását a szabályzat elsősorban a minőségbiztosítási koordinátorra testálja. A jelentkezési és felvételi adatok kiértékelése, valamint a záróvizsgán, illetve az egységes Zsinati Lelkészképesítő Vizsgán nyújtott hallgatói teljesítmények értékelése során a koordinátor munkáját a Tanulmányi Osztály is támogatja. Az ETN adatainak értékeléséért a Tanulmányi Osztály vezetője felel. A végzett hallgatókat foglalkoztató munkáltatók elégedettségének mérésében közreműködik a DPR felelős is. A DPR rendszer működtetése a DPR felelős feladata. Az Akadémia tehát a minőségbiztosítással járó napi feladatok egy része esetében él a munkamegosztással, míg a feladatok többsége arra a minőségbiztosítási koordinátorra hárul, akinek az intézményi adatszolgáltatás alapján a kreditterhelése tárgyfelelősként 34 kredit, óraterhelése pedig heti 16 óra.

Az alkalmazott gyakorlat – lásd 1. Tények – csak részleges összhangot mutat a szabályzatban foglaltakkal. A mérések, értékelések egy része nem készült el. Egy részük pedig nem önálló értékelésként jelenik meg, hanem eltérő beazonosíthatósági és használhatósági szinten feloldódik az éves minőségbiztosítási értékelő jelentésben. Ennek következtében a minőségbiztosítási szabályzatban meghatározott visszacsatolás (a szabályzat 50.§-a) is csak részben érvényesül.

Az elkészült jelentések a vezetők előtt ismertek, ugyanakkor a mérések, értékelések, jelentések döntéstámogató szerepe egyelőre nem hangsúlyos. A jelentések egy része elkészül, azonban az eredmények, megállapítások hasznosulási szintje alacsony. Kiemelt szerepet kap az éves minőségbiztosítási értékelő jelentés. Ennek intézményen belüli megvitatása, vezetői és nem vezetői célú felhasználása jó gyakorlat. A jellemzően 60-80 oldalas jelentés terjedelme és strukturáltsága ugyanakkor nem felhasználóbarát. Különösen annak ismeretében nem, hogy a mérni és értékelni kívánt területek egy részét az éves minőségbiztosítási értékelő jelentésben kell megjeleníteni, de ezek a területek nem vagy csak nehezen beazonosítható, fellelhető módon találhatók meg az éves jelentésben.

3. Javaslatok

A következő időszakra vonatkozó stratégiai terv készítése során javasolt konkrét célok meghatározása, a célok lebontása, a célok mérésére alkalmas számszerűsíthető indikátorok és azok célértékeinek meghatározása, az indikátorok rendszeres számszerűsítése és értékelése. A hatályos IFT nem tér ki a meglévő képzések hallgatói létszámának növelésére, illetve az oktatói óraterhelés csökkentése érdekében megvalósítandó akciókra. Mivel mindkét pont a fejlődés gátja, ezért megfontolandó ezekre is kitérni a következő IFT-ben.

Javasolt az éves minőségbiztosítási értékelő jelentés szerkezetének, felépítésének egyértelműsítése a felhasználói igények, illetve a minőségbiztosítási szabályzatban foglaltak (39-50.§ vs. 51.§) alapján.

A jelenleg is hatályos minőségbiztosítási szabályozás jól illeszkedik a szervezet méretéhez és tevékenységéhez. Indokolt a szabályzatban foglalt mérési és értékelési területek finomhangolása. Minden esetben egyértelmű határidők és felelősök kijelölése. Indokolt továbbá a szabályzatban foglalt mérések és értékelések mindegyikének rendszeres megvalósítása.

Megfontolandó a minőségbiztosítási koordinátor terhelésének csökkentése, a DPR mintájára szakterületi felelősök kijelölése, a belső munkamegosztás erősítése.

Javasolt a mérések, jelentések, illetve a mérések révén képződő adatvagyon intenzívebb hasznosítása, a PDCA cikluson belül a beavatkozás („A”) erősítése.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása/folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelés

1. Tények

A képzési programok szerkezetének, választékának felülvizsgálata széleskörű konzultáció keretében 2017-ben valósult meg. Ennek a folyamatnak egyaránt részesei voltak a PRTA vezetése, minőségbiztosítási felelősei, oktatói és hallgatói egységei és szervezetei, valamint a legszélesebb körű fenntartói és „munkaadói”, azaz egyházi szolgálatba vagy alkalmazásba állító körök is.

A felülvizsgálat eredményei a 2017 óta megvalósított intézményfejlesztés több területén is láthatóak: a képzés szakok és szakirányú továbbképzések rendszerében valósul meg, melyben egyszerre érvényesül az intézményi erőforrások reális tervezése és a fenntartói (szolgálatba) és munkába állás (zárt „munkaerő-piaci igény”) valós és felelős számításba vétele. A fenntartó egyházkerület vezetésével, gyülekezeteivel és intézményeivel állandó a szabályozott kapcsolat, a DPR-rendszer a legutóbbi akkreditációs eljárás óta jelentős fejlesztésen ment keresztül. A képzések hallgatói létszámkeretének feltöltöttsége jelenleg elmarad nemcsak az engedélyezett keretszámoktól, de a reális fenntartói igénytől is.

A képzések szervezésére és fejlesztésére, fejleszthetőségük folyamatos nyomon követésére jól kiépített, az intézményi realitásokat hatékonyan figyelembe vevő rendszer működik, amely a minőségbiztosítási szabályzatában részletes szabályozásra kerül (szakok létesítése, kialakítása, értékelése és felülvizsgálata, a kreditelosztás és a képzési szerkezet felépítése és elosztása).

A szakok kínálata és képzési szerkezete biztosítja a hallgatói előrehaladást és a megfelelő tudományos szint elérését, valamint a tehetséggondozás fejlesztési lehetőségeit, ami a tanulmányi és vizsgaszabályzat vonatkozó szakaszaiban is megtalálható.

Az aktív hallgatói részvétel a rendszeresen megvalósított értékelésekben, valamint a szenátusban mint minőségbiztosítást is irányító testület munkájában intézményi szinten is biztosított lehetőséget ad a képzési és fejlesztési folyamatokban való részvételre és kölcsönösen hatékony együttműködésre.

2. Értékelés

Az intézményfejlesztési rendszer 2017-ben megkezdett felülvizsgálata során a MAB korábbi észrevételeit maximálisan igyekezett a PRTA figyelembe venni. Ez a munka nem egyszerűen a korábbi működés javítását valósította meg, hanem tudatosan újragondolt és életszerűen rugalmas rendszert épített fel. A szakok kínálatában továbbra is a fenntartó által hagyományosan elvárt képzéseket valósítja meg – ez az intézmény reális alapküldetése és „munkaerő-piaci” realitása is –, ugyanakkor ezt a választékot a szakirányú továbbképzések rendszerében színesíti, valamint ennek tapasztalatait visszafordítja a hagyományos képzések megújításába is.

Nehézségekkel nem a szakok választékában küzd az intézmény, hanem a humán utánpótlás területén. Ennek első köre a hallgatói létszám folyamatosan alacsony aránya a feltölthető – és egyben intézményi működés szempontjából is optimális – nagyságrendhez képest. Ez a kritikus jelenség arra ösztönzi az intézményt, hogy újabb területeken vállaljon képzési feladatokat – szakirányú továbbképzések, katechetikai intézet, ismeretterjesztő kurzusok –, amelyek viszont egyszerre növelik az intézményhez köthető hallgatói és részvevői létszámot, de az oktatói terhelést is (mind óraszámban, mind kreditterhelésben). A növekvő oktatói terhelés nemcsak a kutatási tevékenység fejlesztését nehezíti meg – márpedig hosszú távú fennmaradás e nélkül nehezen biztosítható az intézménynek –, hanem sürgetővé teszi az oktatói-kutatói gárda utánpótlásának erőteljes továbbvitelét. Elismerésre méltó a

PRTA utánpótlás terén végzett számos erőfeszítése – különösen is a megfelelő minősített oktatói arány elérése érdekében –, ezt a fejlesztést azonban a jövőben is következetesen tovább kell erősíteni.

Ezekre a problémákra és kockázatokra a leírás szintjén erősen reagál a PRTA az intézményi SWOT-analízisen, azonban elsősorban külső adottságként vagy kockázati tényezőként definiálja azokat. Ezen a téren gyengébb a belső lehetőségek és kitörési pontok keresése érdekében a stratégiai tervezésre fordított energia.

3. Javaslatok

Az intézmény a MAB korábbi észrevételeinek és javaslatainak nyomán elvégzett munkája során pozitívumokat megőrző, ugyanakkor megújulásra képes rendszert alakított ki, és ennek jól szabályozott kereteket adott. Az adott keretek között különösen az intézményfejlesztés stratégiaalkotási területein javasolt tervszerűen és rendszeresen reflektáltan foglalkozni az alábbi kérdésekkel:

- a hallgatói utánpótlás növelése,
- az oktatói – és különösen minősített oktatói – utánpótlás további erősítése,
- az intézményi szintű kutatási tervek rendszerezett, indikátorokkal és folyamatos visszajelzésekkel megvalósuló kidolgozása (önálló kutatási stratégia indikátorokkal),
- ezekre a problémákra nemcsak a megállapítás szintjén reflektáló, hanem a stratégiai lehetőségeket is hangsúlyosan felsorakoztató intézményi SWOT-analízis elkészítése, illetve a jelenlegi SWOT-analízisnek a kitörési pontokkal és a további, definiálható belső erőforrásokkal való kiegészítése.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

1. Tények

A hallgatóközpontú oktatás és működés kereteit a PRTA kis intézményi méretéből következő sajátosságok határozzák meg. A szabályozások, mechanizmusok és kialakult gyakorlatok egyszerre kidolgozottan és átláthatóan rendszerszintűek a vonatkozó szabályzatok alapján, és ugyanakkor élnek a közvetlen és személyes kapcsolatokból, egyéni megoldási lehetőségekből fakadó előnyökkel is. Ez a kettősség nem okoz szabálytalanságokat vagy bizonytalanságot, viszont jelentősen növeli a hatékonyságot. A beadott kérvények, észrevételek és panaszok elbírálása szabályozott eljárási rendben történik.

A kisebb hallgatói létszám előnye, hogy széles lehetőséget teremt a speciális (és indokolt) hallgatói igények, kérések és szükséghelyzetek megoldására. Ilyenek az egyéni tanrend, egészségi vagy szociális helyzetből fakadó problémák orvoslása. Ugyancsak hatékonyan működik az egyes szakokra, tantárgyakra vagy követelményekre irányuló változtatási igények kezelése is. Mind az előbbi, mind az utóbbi esetekben az intézmény kis méretéből fakadóan központi szerepe van a szenátusnak. Ez egyrészt segíti, hogy az intézmény teljes spektruma részt vegyen a döntésekben – és ezzel a jó gyakorlatok kialakításában –, másrészt viszont széleskörű testületi körhöz köti a döntést, ami nehezítheti a gyors és hatékony (szubszidiáris) megoldásokat.

Külön említést érdemel az intézmény komoly erőfeszítése a hallgatói tehetséggondozás szervezett és egyéni megerősítésére, ami ugyan a kis létszámokból eredően számokban is szűkebb kört ér el, ugyanakkor jó példája a hallgatókat segítő és támogató lehetőségek fejlesztésének.

Jó példaként említendő meg, hogy az intézmény színesítette a hagyományos számonkérési formákat a kurzusok lezárása tekintetében, ami nem csupán a módszertani nyitottságot tükrözi, hanem hozzájárul a hallgatók tanulmányi terhelésének egyenletes elosztásához is.

Örvendetes, hogy az intézmény bekapcsolódott a nemzetközi ösztöndíjas rendszerekbe, s abban mérete alapján elvárható aktivitást produkál. A mobilitások jelentős részben magyar nyelvű partnerintézményekkel valósulnak meg.

2. Értékelés

A hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés intézményi szintű zavartalan és szabályos működésének a feltételeit a vonatkozó szabályozások és a működtetett gyakorlat biztosítja. A hallgatói visszajelzések értékelése és felhasználása rendszeres mind átfogó, mind az egyes kurzusokat szabályozó szinten.

Az intézmény az elmúlt években számos fejlesztést valósított meg a tehetséggondozás, az egyéni hallgatói igények lehetővé tétele, valamint a nemzetközi tapasztalatszerzés érdekében. Az oktatási, gyakorlatvégzési és tehetséggondozási követelmények infrastrukturális háttere biztosított, illetve kiépített.

A meghozott intézkedésekben a PRTA törekszik a hallgatói lemorzsolódás kockázatának a csökkentésére és a képésekbe beépíthető többlettudás és tapasztalatszerzés növelésére.

3. Javaslatok

Javasolt a megvalósított fejlesztések kiszélesítése a nemzetközi mobilitási programokban a nem magyar nyelvű partnerintézmények felé mind a bejövő, mind a kimenő irányban. Ezzel fontos támogatást lehetne adni a hallgatók idegen nyelvi kompetenciáinak a fejlesztésében, valamint az oktatói-kutatói kör – egyébként létező – nemzetközi kapcsolatrendszerének aktuális munkakapcsolattá fejlesztésére.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képzítés odaítélése

1. Tények

A tanulmányi adminisztráció és a követelményrendszer háttérét biztosító szabályzat rendszeresen frissül, könnyen hozzáférhető az intézmény honlapján, ezzel alapot teremtve a tanulmányi adminisztráció szempontjából vizsgálandó közeg tervszerinti előrehaladásának.

A látogatás során tapasztaltak alapján az egyes tantárgyak követelményét az oktatók határozzák meg, azonban az intézmény méretéből fakadóan ez nem okoz diszharmóniát, egyúttal a konkrét követelmény-elemek világosak és jól érthetők a hallgatók számára. Az intézmény nem csupán az előrehaladással kapcsolatos adatkövetéseket végzi el félévente, hanem a hallgatók rendszerszintű visszajelzéseit (OMHV) is magas mintavételi arányban rögzíti, melynek kérdései a kitöltők szerint relevánsak, alkalmasak minden tekintetben a reális visszajelzésekre, továbbá annak eredményei publikusak. A hallgatók nyomon követése számszerűen kirajzolja a nehézségeket, így például a nyelvvizsga megszerzését, melynek ok-okozati összefüggéseit vizsgálja az intézmény és több fronton valósít meg intézkedéseket.

Az Akadémia képzésein nagy arányban vesznek részt egyéni tanrendes hallgatók, ami az egyéni tanrend rendszerének jól kidolgozottságára utal.

2. Értékelés

Az intézmény működéséhez szükséges dokumentumok szabályozottak, a döntési mechanizmusok kidolgozottak. A hallgatóság visszajelzései rendszeresen formálják a gyakorlatot és a szabályozókat is. Ezen visszajelzések rendszere formális úton megvalósul (kielégítő a szenátusban és a szenátus által ledelegált feladatokat ellátó bizottságokban a hallgatói arány), azonban a döntés-előkészítésben vállalt hallgatói szerep leginkább informális úton zajlik.

A hallgatók számára előzetesen elérhető az egyes tanegységek követelménye, azokban félév közben nem történik változás. A hallgatói követelményrendszert érintő szabályzatok változásáról tájékoztatót függesztenek ki a hirdetőtáblára, említésre kerül a reggeli áhítatok végén, illetőleg a hallgatói önkormányzat is tájékoztatást ad.

A képzés során szükséges információk elérhetősége és a hallgatók informáltsága mellett az oktatók, tárgyfelelősök és az egyetemvezetők részt vesznek a tanulási folyamatok rendszeres felülvizsgálatában, amely nem csak az előrehaladást jelző számadatok elemzésére épül, hanem személyes beszélgetéseket folytatnak a hallgatókkal, hogy kvalitatív módon is detektálhatók legyenek a tanulmányi nehézségek, azok okai pedig intézkedést követhessenek.

3. Javaslatok

Javasolt az intézményi működés belső dokumentációját érintő kérdések döntés-előkészítési folyamatait részletesebben kidolgozni és rögzíteni, hogy a döntéshozatal komponensei szabályozott munkafolyamat keretében tudják elővéleményezni írásosan a megtárgyalandó módosítást, pl. HÖK előzetesen megismerhesse a javaslatokat és még az elővéleményezés tárgyában írásos álláspontot fogalmazhasson meg a betérjesztést megelőzően.

ESG 1.5 Oktatók

1. Tények

Az oktatók felvétele megfelelő szabályzat alapján történik. A legnagyobb számban a Biblikus Intézetben oktatnak, a tantárgyak mennyiségéhez és az óra és kredit számomhoz képest az oktatói gárda szűkös, kihasználtságuk terhelésük az átlag felett van. A megfelelő végzettségű oktatók mellett végzett diákokat is bevonnak az oktatásba. Az oktatók tevékenységét a diákok 22 pontból álló kérdőív segítségével mérik.

A tíz teljes állású minősített oktató közül hét oktató óraterhelése legalább heti 16 óra volt, három esetben a heti óraterhelés meghaladta a 23 órát. Ugyanakkor a négy teljes állású nem minősített oktató közül mindössze egy esetben haladja meg a heti óraszám a tízet. A kis létszámú és leterhelt oktató gárda a jelenlegi képzések humán erőforrás igényét is csak részben tudja kielégíteni. Az interjúk során is említett képzésfejlesztésekhez a jelenlegi oktatói állomány már nem elegendő.

3. Javaslatok

Az oktatói óraterhelések csökkentése és egyenletesebbé tétele érdekében javasolt további tudományos fokozattal rendelkező oktatók bevonása a képzésbe és oktatók túlterhelésének könnyítésére vonatkozó lehetőségek felmérése.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

1. Tények

Az intézményben tutor-rendszer működik, mely nem csupán az egyetemi polgárrá válás folyamatát fedi le, hanem egészen az oklevél megszerzéséig támogatja a hallgatókat. A tutor-rendszer nem rendelkezik hiányosságokkal.

Az intézmény kiemelt figyelmet fordít a nyelvvizsga megszerzésének elősegítésére, mivel kritikus pont az oklevél megszerzésének nyelvvizsga hiánya miatti késedelme. 43,92% az ebből fakadó csúszás, amely még a nyelvigényes szakokon (pl. 2 nyelvvizsga szükséges) is jelentős értéknek számít.

A hallgatói önkormányzat működése jól szervezett, ezzel jelentős szerepet vállalhat a tanulástámogatás és szolgáltatások területén, érintve a kulturális programokat, az ösztöndíjak rendszerét és a folyamatos hallgatói információs visszacsatolást.

2. Értékelés

A jelentős nyelvvizsga-hiány legfőbb oka rendszerszintű velejárója a képzésnek. A mintatanterv a hallgatók számára két új nyelvet is tartalmaz, amely jelentős fókuszot von el a KKK-ban rögzített elfogadott nyelvvizsga nyelvekről. Ezzel együtt elmondható, hogy a tanulmányokhoz kapcsolódó munkaerő-piaci környezet sem igényli a nyelvtudást, így a hallgatói motiváció is alacsony. Ezzel együtt az intézmény támogatja a mobilitást és a külföldi részképzést, továbbá ingyenes a kiegészítő nyelvtanítás a képzésen a kötelező 4 féléven felül.

A kollégiumi férőhelyek elegendőek, több komfortfokozat is elérhető, kiemelten kedvező áron vehető igénybe, ráadásul az egyedül élés lehetősége is biztosított. A tanulástámogatáshoz szükséges tárgyi elemekkel kellően felszerelt a kollégium, továbbá a sportolás lehetősége is korlátlanul biztosított, utóbbi kiegészül a városi uszoda térítésmentes használatával. A hallgatók a kulturális és kohéziós programok mennyiségével és minőségével elégedettek, egyes vélemények szerint „túlkínálat” van jelen.

Az ösztöndíjak területén az információs ellátás megfelelő, a források felhasználásáról és az odaítéléséről félévente rendszerszintű javaslat készül, melyben kiemelt szerepet kap a hallgatói önkormányzat. A juttatások mértékével, a pályázáshoz kapcsolódó határidőkkel és hiánypótlási lehetőséggel elégedettek a hallgatók.

3. Javaslatok

A nyelvvizsga nehézségekre kialakított koncepcionális eszközök mellett szükséges felülvizsgálni az oktatás módszertanát és az oktatók hatékonyságát, megfelelőségét.

Az ösztöndíjak területén javasolt a hallgatók és nem hallgatók egyenlő arányú részvétele a pontrendszerek felülvizsgálatában és a teljes eljárás kidolgozásában. Utóbbi részletesebb kidolgozást igényel, ugyanis az eljárás nem rögzít ügyrendi kérdéseket, továbbá a hiánypótlás rendszere és a juttatás odaítélésének módja a látogatás során feltártak alapján nem részletezett, így csupán az alacsony hallgatói létszám miatt nem válik következetlenné.

Említést igényel a közösségi tevékenységet ellátó hallgatók ösztöndíjazása, amely évente valósul meg, így amennyiben a közösségi tevékenység az adott éven belül megszűnik (vezetői döntés, hallgatói visszahívás, lemondás, vagy akár jogviszony megszűnése miatt), nem biztosított a kifizetés. A közéleti ösztöndíjat javasoljuk havi rendszeressé tenni, melynek odaítélésére és mértékére a hallgatói önkormányzat küldöttgyűlése tesz javaslatot.

ESG 1.7 Információkezelés

A PRTA az elmúlt években jelentős mértékben fejlesztette az információkezelés hatékonyságát, illetve magának az információgyűjtésnek, a széleskörű kommunikációnak és minőségértékelési információs bázisnak a körét. Az összegyűjtött információk forrása széleskörű: munkatársi és hallgatói visszajelzések, fenntartói megbeszélések, közvetlen gyülekezeti és intézményi konzultációk. Mindezek alapján az intézmény kifejlesztette a visszacsatolás, értékelés és felhasználás rendszerét, melyet összefoglal és dokumentál.

A visszajelzésekből a legutóbbi akkreditációs vizsgálat óta fejlesztéseket hajtott végre a képzések folyamatos frissítése és a tehetséggondozás területén.

ESG 1.8 Nyilvános információk

Az Akadémia honlapjának felépítése egyszerű, jól strukturált és informatív. A honlap naprakész, azon megtalálható minden nyilvános működési körbe tartozó szabályzat hatályos és korábbi változata, továbbá megtalálható a képzésekhez kapcsolódó minden fontos nyilvános adat. A képzésen részt vevő hallgatók a honlap mellett a tanulmányi rendszerben is megtalálják az egyes tanegységekre vonatkozó követelményeket. Ezek közzététele a tárgyfelvételi időszak kezdetére megvalósul, így a hallgatók tájékozódhatnak a szabadon választható tárgyakról a félév elején.

A követelményrendszer tárgyába tartozó szabályzatok változásáról e-mailben, szóban és hirdetőtábla útján tájékoztatják a hallgatókat. Kiemelendő, hogy a tanulmányokkal szoros összefüggést nem mutató információk is hozzáférhetőek, mint pl. az intézményfejlesztési stratégia. Az információk közzétételének minden módja központosított. Ez biztosítja az azonos struktúrát.

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

Az intézmény nem alkalmaz a MAB-on kívül más külső minőségbiztosítási eljárást.

V. Az intézmény / képzési terület szakmai tudományos tevékenysége

Az intézmény elkötelezett a tudományos tevékenység folytatására, ennek tervezésére bizottságokat hozott létre és szabályzatokat fogalmazott meg. A tehetséges hallgatók a TDK szakkollégiumban mutatkoznak be. Ennek keretében Jakabné Köves Gyopárka – 2019 áprilisi OTD-n második helyezést, valamint különdíjat kapott. Az oktatók tudományos tevékenységét a belépéskor is vizsgálják, illetve szabályzat kötelezi őket, hogy munkaidejük bizonyos százalékában kötelesek tudományos kutatást végezni, ennek eredményét fél évente ellenőrzik. Dunántúli Református Akadémia szervezésében az intézmény oktatói fél évente négy alkalommal meghívott előadóként szerepelnek az egyházkerület más képviselői mellett. Előadásait a Collegium Doctorum című folyóiratban teszik közzé, valamint a Kárpát-medencei protestáns teológiai intézmények konferenciáin is részt vesznek.

3. Javaslatok

Javasolt önálló kutatási stratégia kidolgozása konkrét indikátorokkal és rendszeres kiértékeléssel, továbbá a nemzetközi mobilitási programokban való, idegen nyelvű képzést nyújtó partnerekkel szervezett együttműködés kiszélesítése.

VI. Az intézményben folyó hitéleti képzések összefoglaló értékelése

Az Akadémián folyó hitéleti szakok akkreditációja - az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelés esetén - 2026. JANUÁR 29-ig hatályos.	
Katechéta-Lelkipásztori Munkatárs alapképzési szak	2021/1/VI/1/1. SZÁMÚ HATÁROZAT
Református teológia osztatlan szak (lelkipásztor szakirány)	2021/1/VI/1/2. SZÁMÚ HATÁROZAT

A Pápai Református Teológiai Akadémia hittudományi (teológiai) képzési területen jelentős, folyamatos előtörténettel és tapasztalattal rendelkezik. A több képzési területen működő felsőoktatási intézmény szellemi és tudományos központja Pápán található, amely az egész Akadémia szellemiségét, egyházi jellegét meghatározza, és hozzájárul a jelenlegi integrációs folyamatok végrehajtásához.

Az Akadémia a 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet 6. mellékletében felsorolt hitéleti szakok közül egy alapképzési és egy osztatlan szakot működtet. A felsőoktatási jogszabályok és a KKK-rendelet szerint a hitéleti képzések tartalmát az egyházi jogi személy határozza meg. A főiskola alap-és mesterképzési szakjainak egyházi jog személy által meghatározott tartalmi rendelkezései („saját egyházi KKK”) az intézmény ETN rendszerében megtalálhatók. Az intézmény honlapján a hitéleti szakokról szóló rövid tájékoztatás és a szakok mintatantervei elérhetők.

Az Akadémia képzéseiről részletes információt tartalmaz a főiskola honlapja. Az oktatók akkreditációs megfelelésének objektív értékelése az oktatói szakmai életrajzok, valamint tudományos tevékenységük alapján megfelelő. Az oktatói adatlapok (az oktatók tanulmányai, szakmai tapasztalatai, az általuk oktatott tantárgyak, kutatási területeik) elérhető az intézmény honlapján.

A szakfelelősök, szakirányfelelősök, specializációfelelősök, valamint a képzésekbe bevont oktatók az akkreditációs, a szempontoknak megfelelnek, a képzések személyi feltételeivel kapcsolatos elvárások teljesülnek. A kredit- és óraterhelések a hitéleti képzések speciális körülményeit figyelembe magasak.

Az infrastrukturális körülmények megfelelően támogatják az Akadémián folyó oktatást.

Javaslat: az oktatók túlterhelésének könnyítésére vonatkozó lehetőségek felmérése és megoldások kidolgozása.

Látogató Bizottság

Elnök: Dr. Benyik György

Tagok: Dr. Korányi András
Dr. Musinszki Zoltán
Kiss Viktor, HÖÖK
Sőtér Orsolya, MAB
Szlivka Andrea, MAB

Látogatás időpontja: 2020. október 7.